

Oikeuskanslerille

Kantelustani dnro 961/1/04: Täydennystä ev.-lut. kirkon käytännöstä

Kantelija: Dos. Jouni Luukkainen
puheenjohtaja, Pääkaupunkiseudun ateistit ry
Castréninkatu 10 C 53, 00530 Helsinki

Kanteluni tilanne: Jätin ke 28.9.2005 oikeuskanslerinvirastoon tuolloin päiväämäni näkemykseni opetusministeriön lausunnosta ja Väestörekisterikeskuksen selvityksestä. Lähetin to 29.9.2005 sähköpostitse jatkoa tuohon näkemyskirjoitukseeni. Minulla oli näkemykseni esittämiseen esittelijäneuvos Jorma Snellmanin 18.7.2005 antama lupa ja jatkettu määräaika 30.9.2005 asti.

Haluaisin kuitenkin vielä nyt määrääjän jo mentyä ohi yhä täydentää aiempia kirjoituksiani dokumenteilla ev.-lut. kirkon käytännöstä. Toivottavasti tätä ei torjuta. Pienoinen myöhässäoloni johtuu siitä, että en saanut vielä edes pe 30.9.2005 vastausta kysymyksiini, jotka lähetin ma 19.9.2005 Helsingin tuomiokirkkoseurakuntaan (**liite 1**) ja josta ne ohjattiin pe 23.9.2005 Kirkkohallitukseen (**liite 2**). Vasta tämän jälkeen huomasin, että minun ei olisi pitänyt odottaa vastausta turhaan niin pitkään.

Täydennys: Se, etten kahdessa viikossa saanut vastausta kysymyksiini, on mielestäni itsessään osoitus siitä, että, kuten kerroin kantelussani 18.8.2004, evankelis-luterilainen kirkko ei aio kunnioittaa huoltajien (rekisteröintimahdollisuuden puuttuessa välttämättä vain) epävirallisia sopimisia lapsen tyhjistä uskonnollisesta asemasta, vaan kirkkoon kuuluvan äidin pyynnöstä se kyselemättä kastaa jäsenekseen alle yksivuotiaan lapsen. Täten tilanne olisi juuri, kuten muotoilin sen kirjoitukseni 28.9.2005 sivun 6 kappaleessa ”Yksi ongelma on siinä, ottaako uskonnollinen yhdyskunta ...”.

Tutkin myös kirkon, seurakuntayhtymien ja seurakuntien kotisivuja. Saman käsityksen sain niistäkin, ja toki olen saanut jo aiemminkin, mutta nyt haluan dokumentoida huomioni.

Kirkon kotisivuilla (<http://www.evl.fi/avain/uskonnonvapaus/lapsenasema.html>) (**liite 3**) lapsen uskonnollisen aseman selostus sisältää seuraavan kohdan:

Uuden lain mukaan huoltajat yhdessä päättävät alaikäisen lapsen uskonnollisesta asemasta eli he päättävät siitä, jos lapsi halutaan liittää kirkon jäseneksi tai erottaa kirkon jäsenyydestä.

Tässä nyt ohitetaan se, että huoltajat voivat yhdessä päättää myös, että lapsen uskonnollinen asema on tyhjä. Silloin seuraava selostuksen jatkokohta on väärin, sillä uskonnonvapauslaissa on rajoitus ”*Jos huoltajat eivät kuitenkaan lapsen syntymän jälkeen sovi lapsen uskonnollisesta asemasta*”, jota selostus ei lainkaan mainitse:

Poikkeus 1: Alle yhden vuoden ikäisen lapsen liittämistä ensimmäistä kertaa jonkin uskonnollisen yhdyskunnan jäseneksi voi huoltajana toimiva äiti päättää yksinkin.

Jos lapsi ei aikaisemmin ole ollut minkään uskonnollisen yhdyskunnan jäsen, lapsen huoltajana toimiva äiti voi yksin päättää, että alle yksivuotias lapsi kastetaan ja otetaan seurakunnan jäseneksi.

Tästä voi tosiaankin päätellä, että mahdollista huoltajien sopimista lapsen tyhjästä uskonnollisesta asemasta ei kirkko ainakaan keskustasolla mitenkään ota huomioon.

Mutta seurakunnissakaan tilanne ei tästä poikkea.

Helsingiläisen Paavalin seurakunnan verkosta tulostamassani lomakkeessa ”Alle 15-vuotiaan liittäminen Suomen ev.-lut. kirkon jäseneksi” (**liite 4**), joka on ilmeisesti seurakunnan omaa tuotantoa etusivun <http://www.helsinginseurakunnat.net/paavali> otsikon ”Liity kirkkoon” alla, on lopussa seuraava huomautus:

Huom!: Alle yhden vuoden ikäisen lapsen liittämistä ensimmäistä kertaa jonkin uskonnollisen yhdyskunnan jäseneksi (eli jos lapsi ei aikaisemmin ole ollut minkään uskonnollisen yhdyskunnan jäsen) voi huoltajana toimiva äiti päättää yksinkin.

Huomautus ohittaa tyystin uskonnonvapauslain yllä mainitun rajoituksen.

Kuopion ev.-lut. seurakuntayhtymän sivun <http://www.kuopionseurakunnat.fi> osaston ”Keskusrekisteri” alasivu ”Kirkkoon liittyminen ja kirkosta eroaminen” (**liite 5**) sisältää vihdoin seuraavaa:

Jos vanhemmat eivät pääse sopimukseen lapsen kirkkoon liittämistä, voi äiti vuoden kuluessa lapsen syntymästä yksin päättää lapsen liittämistä kirkon jäseneksi.

Uskonnonvapauslain yllä mainittu rajoitus on tässä siis muotoiltu niin suppeasti, että huoltajien mahdollinen sopiminen lapsen tyhjästä uskonnollisesta asemasta ohittuu tyystin.

Jouni Luukkainen

Viisi liitettä